

Expunere de motive

Preambul

Pe fondul unei subfinanțări cronice a învățământului din România, în ciuda prevederilor exprese din Legea educației naționale nr. 1/2011 (în continuare *Legea 1/2011*), unitățile de învățământ se confruntă cu mari provocări în ceea ce privește finanțarea nevoilor comunităților școlare. Dacă pe de-o parte, sumele de bani din finanțarea de bază, de foarte multe ori, sunt insuficiente pentru multe unități de învățământ pentru a putea executa obligații legale de plată la timp, pe de cealaltă parte, multe dintre unitățile de învățământ, în special din mediul rural, nu beneficiază de o finanțare complementară suficientă din partea autorităților publice locale în vederea reparațiilor, consolidărilor sau investițiilor în patrimoniu.

În acest context, se impune nevoia identificării unor noi surse de finanțare pentru unitățile de învățământ. Astfel, prezenta inițiativă legislativă urmărește includerea unităților de învățământ în sfera beneficiarilor celor 3,5% din impozitul pe venit asupra căruia contribuabilul poate dispune, precum și sponsorizărilor pe care persoanele juridice le pot efectua.

Așadar, inițiatorii urmăresc ca unitățile de învățământ autorizate sau acreditate să devină beneficiare a cotei de 3,5% din impozitul pe venit al persoanelor fizice, precum și a sponsorizărilor efectuate de către persoanele juridice plătitoare de impozit pe profit sau de către microîntreprinderi.

În acest mod, nu numai că inițiativa civică va fi stimulată, dar inclusiv unitățile de învățământ vor putea colecta sume de bani, cu titlu de venituri extrabugetare, în baza cărora să își poată consolida autonomia de decizie și să poată să dispună de aceste sume de bani în funcție de nevoile fiecărei comunități în parte.

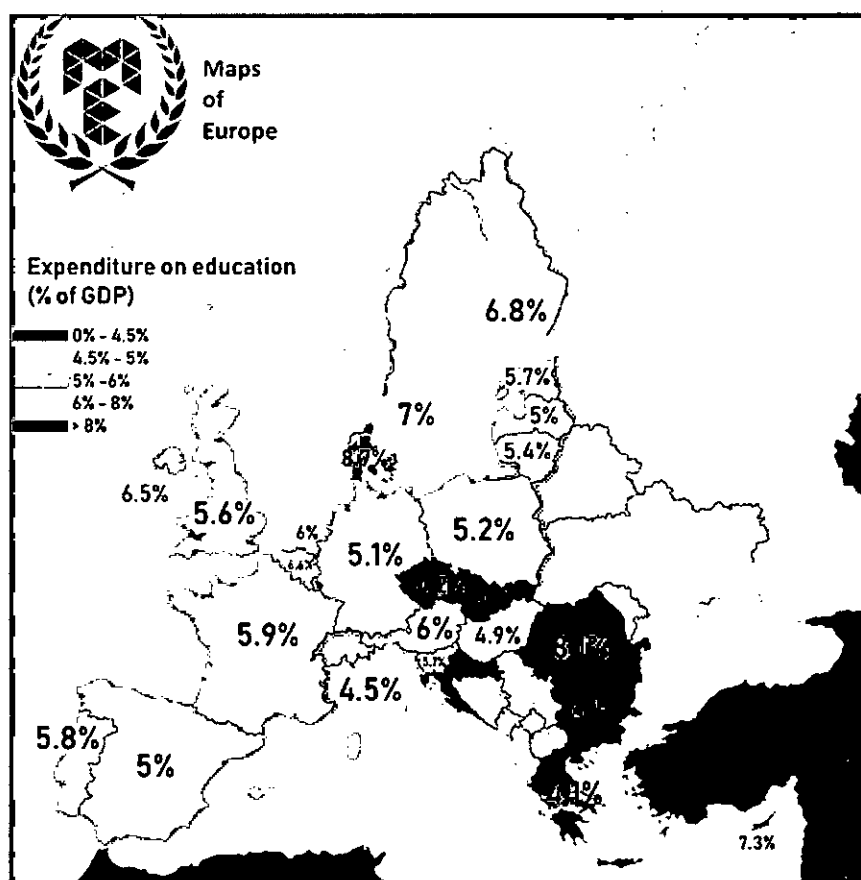
Diagnoză

Necesitatea intervenției legislative este cauzată de 4 factori:

1. Nevoia de a găsi soluții pentru a crește resursele financiare disponibile unităților de învățământ, ținând cont că bugetul alocat educației în România este cel mai mic buget al educației din Uniunea Europeană;

2. Nevoia de creștere a gradului de autonomie a unităților de învățământ în sensul de a putea dispune de venituri extrabugetare prin raportare la nevoile particulare ale fiecărei comunități școlare;
 3. Combaterea practicii netransparente și ilegale a colectării fondului clasei/fondului școlii;
 4. Încurajarea implicării civice, inclusiv a mediului privat, în susținerea educației.
-
1. Nevoia de a găsi soluții pentru a crește resursele financiare disponibile unităților de învățământ, ținând cont că bugetul alocat educației în România este cel mai mic buget al educației din Uniunea Europeană;

Sursa datelor: <https://data.worldbank.org/indicator/SE.APD.TOTL.GD.ZS>

Aceste date publicate de Banca Mondială și prelucrate de UNESCO, sunt valabile pentru septembrie 2020. După cum indică prezenta hartă, România se poziționează în zona roșie a investițiilor în educație, cu 3,1% din bugetul de stat alocat către acest sector. La polul opus, în zona verde se situează Danemarca cu 8,7% și, ca regulă generală, statele din Europa occidentală. Nu toate statele pe care le plasăm în categoria “state est-europene” sau “foste state comuniste” investesc la fel de puțin în educație ca România. Un exemplu extrem de instructiv în acest sens sunt statele baltice (Estonia, Letonia și Lituania) care direcționează către sectorul educației sume procentual similare cu Germania și Franța.

România este ultima, dar ce este cu adevărat îngrijorător este că diferența între noi și restul statelor membre UE este de 1% - o diferență uriașă, care se traduce în viața cotidiană în: sute de toalete în curtea școlii, sute de școli aflate într-o stare de degradare în ceea ce privește patrimoniul, lipsa de investiții, sute de școli fără apă curentă, mii și zeci de mii de școli fără hârtie igienică și săpun etc.

Educația în România are foarte mare nevoie de soluții de finanțare și este de datoria executivului și legislativului să găsească și să propună aceste soluții. În cazul de față, propunem posibilitatea direcționării de 3,5% din impozitul pe venit către școli, precum și extinderea sferei beneficiarilor care pot obține sponsorizări din partea persoanelor juridice și microîntreprinderilor. Această măsură complementară va permite școlilor să își crească bugetele într-un mod transparent și legal pentru acele cheltuieli de care au foarte mare nevoie.

2. Nevoia de creștere a gradului de autonomie a unităților de învățământ în sensul de a putea dispune de venituri extrabugetare prin raportare la nevoile particulare ale fiecărei comunități școlare;

Autonomia școlară este un concept des vehiculat în spațiul public, dar mult mai rar înțeles și consolidat în realitatea obiectivă a unităților școlare. În calitatea lor de ordonatori terțiari de credite, mult prea puține unități de învățământ au posibilitatea efectivă de a putea decide modul de cheltuire a fondurilor publice, având în vedere limitările legale.

Or, printr-o astfel de intervenție legislativă, școlile vor avea posibilitatea să stabilească singure destinațiile de cheltuieli ale fondurilor publice încasate cu titlu de venituri extrabugetare din sponsorizări sau cei 3,5% din impozitul pe venit al contribuabililor care și-au exprimat această opțiune.

3. Combaterea practicii netransparente și ilegale în unele situații de colectare a fondului clasei/fondului școlii

Reamintim, cu titlu prealabil, următoarele:

Art. 32 din Constituția României - Dreptul la învățătură

(4) Învățământul de stat este gratuit, potrivit legii. Statul acordă burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați, în condițiile legii.

Art. 9 din Legea educației nr. 1/2011

(3) Învățământul de stat este gratuit. Pentru unele activități, niveluri, cicluri și programe de studii se pot percepe taxe, în condițiile stabilite de prezenta lege.

Art. 108 din Legea educației nr. 1/2011

(1) Unitățile de învățământ preuniversitar de stat pot obține venituri proprii din activități specifice, conform legii, din donații, sponsorizări sau din alte surse legal constituite.

Ca atare, fondul clasei/fondul școlii este un subiect mult disputat și care stârnește dezbateri aprinse de multă vreme deja. Dacă sumele sunt colectate de către asociațiile de părinți, care le oferă școlilor prin acte de donație sau contracte de sponsorizări, ele sunt sume legale și se încadrează în prevederile art. 108 Legea 1/2011. Dacă, în schimb, sumele sunt stabilite arbitrar, la „ședința cu părinții”, se colectează de către profesori și elevi și se depozitează fără un document legal care să le justifice existența, sumele nu se încadrează în prevederile art. 108 și nu sunt legale.

Și totuși, realitatea de zi cu zi a școlilor românești este că fără metode complementare de finanțare, clasele nu ar avea draperii, fețe de bănci, cretă sau burete de șters tabla.

ROMANIA

Soluția propusă ar putea genera o diminuare considerabilă a acestui fenomen: s-ar crea posibilitatea tuturor părinților interesați să susțină educația copiilor lor de a ajuta în mod transparent și legal prin redirecționarea de 3,5% din impozitul pe venit către unitățile de învățământ.

4. Încurajarea implicării civice, inclusiv a mediului privat, în susținerea educației.

La momentul actual, cetățenii care doresc să susțină educația românească au posibilitatea de a face acest lucru prin donații sau redirecționare a 3,5% din impozitul pe venit către ONG-uri sau unități de cult care desfășoară diferite proiecte. Există ONG-uri în țară care desfășoară proiecte pentru copiii în risc de abandon din mediul rural, pentru copiii cu dizabilități, pentru copiii în risc de excluziune socială, pentru copiii din grădinițe și în general, pentru creșterea nivelului de dotări din sălile de clase, pentru asigurarea unui transport la și de la școală pentru zonele greu accesibile. Activitatea lor este extrem de importantă pentru sistemul educațional și trebuie încurajată să se dezvolte în continuare. Un parteneriat real între stat și societatea civilă înseamnă un sistem educațional puternic și performant.

Prin extinderea sferei beneficiarilor pentru redirecționarea a 3,5% din impozitul pe venit, oferim un impuls părinților, angajatorilor acestora sau oricărei alte persoane interesate pentru a-și completa declarația unică de venit și a redirecționa aceste sume către orice unitate de învățământ autorizată sau acreditată. Estimăm că redirecționarea către școli va atrage noi contribuabili interesați să își exercite opțiunea de a dispune de cei 3,5% din impozitul pe venit, iar procentul populației active care redirecționează această cotă va crește cu minim 10%.

Mai mult, școala va educa indirect societatea să doneze, să se implice activ în comunitate, să manifeste empatie față de problemele sociale.

Esențial de menționat este că această propunere legislativă nu restrânge posibilitatea ONG-urilor sau unităților de cult de a beneficia de aceste sume, ci doar permite inclusiv unităților de învățământ să devină beneficiari ai acestor sume de bani. Acest aspect este demonstrat de faptul că, la ora actuală, potrivit informațiilor prezentate de Ministerul de Finanțe, 70% dintre salariații României nu redirecționează cei 3,5% din impozitul pe venit.¹

În ceea ce privește implicarea mediului privat în susținerea învățământului, propunerea legislativă permite oricărei persoane juridice plătitoare de impozit pe profit sau pe venit

¹ Răspunsul Ministrului Finanțelor nr. 7033/08.07.2021 "Date statistice privitoare la populația care redirecționează 3,5% din impozitul pe venit" <http://www.cdep.ro/interpel/2021/r1834A.pdf>

microîntreprinderilor să sponsorizeze unitățile de învățământ, beneficiind totodată de deduceri fiscale.

Printr-o astfel de măsură, legătura dintre mediul privat și sistemul public de învățământ va fi consolidată, generând astfel un plus de valoare cu privire la responsabilitatea socială a fiecărui operator economic.

Prognoză - ce ne propunem

Prezenta inițiativă legislativă își propune următoarele obiective prin intervenții legislative asupra legislației fiscale (Codul fiscal - Legea 227/2015):

1. extinderea sferei beneficiarilor (incluzând unitățile de învățământ autorizate sau acreditate) care pot primi **sponsorizări** din partea operatorilor economici, concomitent cu posibilitatea oferită acestora din urmă de a-și deduce limitat aceste cheltuieli;
2. extinderea sferei beneficiarilor (incluzând unitățile de învățământ autorizate sau acreditate) care pot primi cei **3,5% din impozitul pe venit**.
3. reglementarea clară a procedurii prin care Ministerul Educației comunică la ANAF lista unităților de învățământ autorizate sau acreditate, în așa fel încât contribuabilul sau plătitorul să poată opta cu privire la oferirea de sponsorizări sau redirecționări ale celor 3,5% din impozitul pe venit.

Impactul economic, social și asupra legislației în vigoare

În ceea ce privește suma de 3,5% din impozitul pe venit, la momentul actual, conform prevederilor din Codul fiscal, aceasta poate fi redirecționată către entitățile nonprofit sau unitățile de cult înscrise în Registrul entităților/unităților de cult reglementat prin Ordin al Președintelui ANAF. La aceste categorii de beneficiari, vor fi adăugate și unitățile de învățământ autorizate sau acreditate. Aceeași rațiune se aplică și în ceea ce privește oferirea de sponsorizări către unitățile de învățământ autorizate sau acreditate.

Această măsură poate fi un sprijin complementar pentru bugetele unităților de învățământ, în care persoanele fizice sau juridice pot contribui într-un cadru transparent, definit prin lege și măsurabil, spre deosebire de practica “fondului școlii” sau “fondului clasei” care este una lipsită de transparență, ilegală adesea, dar totuși des întâlnită.

Propunerea legislativă vizează extinderea categoriei de beneficiari pentru redirectionarea impozitului de 3,5% pe venit sau a sponsorizărilor efectuate de contribuabilii persoane juridice în baza legislației deja existente. Nu se creează mecanisme noi, ci se extind cele deja în vigoare.

În plus față de cele menționate anterior, va exista o sursă complementară nouă de finanțare pe care unitățile de învățământ vor trebui să o includă în bugetele lor și să o justifice în mod corespunzător.

Impactul bugetar

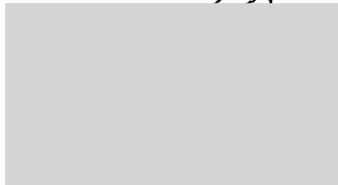
Impactul bugetar este inexistent, în contextul în care prin prezenta inițiativă legislativă doar extinde sfera beneficiarilor sponsorizărilor sau a celor 3,5% din impozitul pe venit, cheltuieli care oricum puteau fi angajate, în limitele prevăzute de Codul fiscal, către orice altă entitate/unitate de cult.

Ca atare, orice susținere privind existența unui impact bugetar este nu numai neavenită, dar și neîntemeiată, în contextul în care deja există opțiunea oferită contribuabililor de a redirectiona cei 3,5% din impozitul pe venit sau să efectueze sponsorizări (cheltuieli deductibile limitat). Ca atare, în aceleași limite, fără a genera vreo sarcină în plus care să greveze bugetul de stat, se extinde exclusiv lista beneficiarilor.

În numele inițiatorilor,

DEPUTAT

BENIAMIN TODOSIU

SENATOR

ȘTEFAN PĂLĂRIE

SENATOR

ANCA-DANA DRAGU

ROMANIA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	ANDREI MARIUS MIETODE	USR	
2	Ștef Căbîr	USR	
3	Dan Cristea Popescu	PSD	
4	Tronel Laurenta Cristina	PSD	
5	Băncaru Luminita	PNL	
6	PAULIȚĂ RAJU	USR	
7	WASOIE CLAUDIU	USR	
8	APOSTOL ALIN	USR	
9.	Gheba Daniel Sorin	USR	
10.	Lazar Ion Marian	USR	
11	LAZAR TEODOR	USR	
12	GAL KAROLY	USR	
13	ANASTASIU OVIDIU	PNL	
14	Furtună Adelina Elena	PSD	
15	TOBA DANIEL	NEAFILIAT	
16	TEMIȚĂ DRAGOS CATALIN	NEAFILIAT	

ROMANIA

17	POLITEANU MIHA	USR	
18	Simina Tulbuc	Neafiat	
19	Milbon Zoltan	UMR	
20	ZAKARJAS ZOLTAN	USMR	
21	LUNGOI DUMITRU LUCIAN	PSD	
22	TOTOLIANU HORIA	PSD.	
23.	TOMAT ALI	PNL	
24	Yutucă Bogdan Iulian	PNL	
25	BUZOIANU DIANA	USR	
26	Diana Stoica	USR	
27	BLAGA DANIEL	USR	

ROMANIA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	SARĂU AMBROZIE-IRINEU	USR PLUS	
2	DINICĂ SILVIA-MONICA	USR-PLUS	
3	Stănculescu Ion-Uroș	USR-PLUS	
4	MUREȘAN CLAUDIA	USR	
5	CRISTESCU IONEL DANUT	PSD	
6	ANĂȘTE MONICA CRISTINA	PNL	
7	MUNTEAN LUCIA SINA	PNL	
8	Adrian Hlată	PNL	
9	Kovács Jolán Erabeta	UDMR	
10	NOVÁK CSABA ZOLTÁN	UDMR	
11	SĂRNEA LILIANA	PSD	
12	NĂBĂU NICOLAE	PNL	
13	GEORGESCU LAURA	PSD	
14	GURAN VIRGIL	PNL	